

Kodanikuühendus EESTI METSA ABIKS (EMA)

www.eestimetsaabiks.ee

Lugupeetud 2019. aasta Riigikogu valimistel kandideerijad

Pöördume teie poole kodanikuühendusest Eesti Metsa Abiks (EMA), et saada rohkem informatsiooni Riigikokku kandideerijate seisukohtadest metsa majandamise ja kaitse osas.

Oleme väga tänulikud, kui võtate aega meie küsimustele vastamiseks. **Vastamise tähtaeg on hiljemalt 11. veebruari südaööl**, et jõuaksime teiepoolset tagasisidet analüüsida ja kodanikuühenduse infokanalites levitada.

Oleme jaotanud küsimused selguse huvides kahte teemaplokki, saamaks tagasisidet nii konkreetsete metsanduslike ettepanekute kui üldisemate seisukohtade osas.

Esimene plokk käsitleb meie poolt algatatud ja hetkel allkirjade kogumise faasis olevat Rahvaalgatuse petitsiooni "Lageraied ajalukku!" Sellega kaasnevad ettepanekud jõuavad otsustamiseks uute ametisse valitavate Riigikogu saadikute laudadele. Ehk väärib ka märkimist, et juba praegusel hetkel on tegu Rahvaalgatuse portaalis kõigi aegade jooksul enim hääli saanud petitsiooniga, ning allkirju lisandub ka paberkandjal.

Teine teemaplokk puudutab bioenergeetikat, kliimamuutusi, raiemahtusid, säästvat metsandust, jahindust ja keskkonnateenuseid, kaardistamaks teie üldist positsiooni nendes väga aktuaalsetes ja olulistest, meie metsa kui ressursi suhtes määrava tähtsusega küsimuste juures.

Küsimuste vastused on kandidaatidele ülesande kergendamise huvides ning infoselguse mõttes antud valikuvariantidena, aga mõne küsimuse puhul võib vajadusel märkida ka mitu valikuvarianti või lisada uue, isikliku selgituse. **Vastata saab EMA poolt Google Formsi kaudu koostatud ankeedivormis**. Kui see vastamisviis ei sobi, siis võib üle õige vastusevariandi või – variantide tõmmata näiteks „markerijooned“ (**text highlight**) või kasutada mõnda muud

markeerimisviisi ning saata kodanikuühenduse üldmeilile abi@eestimetsaabiks.ee tagasi vastustega fail.

EMA tänab teid meie küsimustikule pühendatud tähelepanu ja aja eest!

I Lageraied ajalukku – kas ja kuidas?

Viimastel aastatel on Eestis metsade raie üha suurenenud. 2008. aastaga võrreldes on raiemahud tõusnud 4,5 miljonilt tihumeetrilt 11 miljoni tihumeetrini 2017. aastal¹. Kunagi varem pole nii palju metsa lageraiutud. Kui 2007 raiuti lageraiega ligi 3,5 miljonit tihumeetrit puitu, siis 2017. aastal ligi 9 miljonit tihumeetrit. Kokku väljastas keskkonnaamet ülemöödunud aastal lageraielube 55 000 hektarile. RMK raius lageraiega aga 10 797 hektarit, küündides peaaegu Karula rahvuspargi suuruse alan².

Laialdased lageraied hävitavad lisaks puudele ka loomade ja lindude kodupaiku, vähendades elurikkust ning lõhkudes maastiku terviklikkust. Üha enam kurvastatakse marja- ja seenekohtade kiire kadumise üle, mis paljudele maal elavatele inimestele kriitilise tähtsusega lisateenimisvõimaluse annab. Peale selle on lageraietel mõju ka kinnisvara väärtusele, tuule ja müra intensiivsusele ning kaevuvee kvaliteedile.

1. Mis ulatuses toetate EMA ettepanekut vähendada lageraielangi maksimumsuurust riigimetsades ühele hektarile praeguse 7 hektari asemel?

Põhjendus (kokkuvõtlikult): riigimetsa ja erametsa staatus on erinevad, sest erametsades tuleb leida tasakaalupunkt omaniku huvi ja avaliku huvi vahel. Riigimets on samas puhtalt avaliku huvi objekt, arvestades, et rahvas on kõrgeimaks riigivõimu kandjaks ning Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK) on avalik asutus, millel on sellest lähtuv kohustus tegutseda avalikkuse huvides. Küsitlused on näidanud, et Eesti rahvas väärtustab metsa ökoloogilisi, süsinikku siduvaid, rekreatiivseid ning kultuurilisi väärtusi puidutulust kõrgemalt³. EMA leiab, et rahva väärtusahel peaks kajastuma ka riigimetsa majandamise viisides.

- Toetan täielikult
- Lageraielangi maksimumsuurust võiks langetada metsa parema uuenemise ja elurikkuse säilimiseks 5 hektarile
- Lageraielangi maksimumsuurust võiks langetada metsa parema uuenemise ja elurikkuse säilimiseks 3 hektarile
- Praegune lageraielangi maksimumpindala on piisav
- Leian, et lageraielangi maksimumpindala võiks veelgi suurendada
- ...

¹ Keskkonnaagentuuri metsastatistika Keskkonnaministeeriumi kodulehel <https://www.envir.ee/et/metsastatistika>

² RMK aastaraamat 2017 https://media.rmk.ee/files/RMK_Aastaraamat_2017_EE_web.pdf

³ Eesti elanike keskkonnateadlikkuse uuring, Turu-uuringute keskus, Tallinna Ülikool, 2018 https://www.envir.ee/sites/default/files/2018_keskkonnateadlikkuse_uuring.pdf

2. Mis ulatuses toetate EMA ettepanekut lugeda mets uuenenuks latimetsa eani jõudes praeguse 0,5-1 meetri asemel?

Põhjendus (kokkuvõtlikult): praegune uuenenuks lugemise süsteem võimaldab suurte lagealade teket, kuna seadused lubavad raiuda uuenenud metsa kõrvale uue langi.⁴ Seepärast on EMA välja pakkunud, et metsa võiks nii riigi- kui erametsades uuenenuks lugeda paraja latimetsa eani jõudes. Metsanduslikus mõttes tähendab latimets metsa, mis on täiusega üle 30% ja mille keskmine rinnasdiameeter on 6 – 12 cm, keskmine vanus aga alla poole küpsusvanusest. Põhimõtteliselt tähendab see noort, üle pea ulatuvat metsa, mida ka silma järgi juba metsaks saab nimetada.

- Toetan täielikult
- Metsa uuenemise tingimusi peaks metsade parema kaitse ja uuenemise tagamiseks parandama, aga tuleb täiendavalt konsulteerida erialateadlaste, sh ökoloogidega
- Metsade uuenemise praegused nõuded on piisavad
- ...

3. Kas toetate EMA ettepanekut piirata oluliselt raietegevust ja -meetodeid rahvusparkides ning looduskaitsealadel?

Põhjendus (kokkuvõtlikult): nii keskkonnakaitseorganisatsioonid kui tavavaatlejad on osutanud üha sagedasemale raietegevusele piiranguvööndi kaitsealadel ning muudatustele Metsa majandamise eeskirjas, mis on kaitsealadel raiumist otseselt soodustanud.⁵ Maastikuökoloog Anneli Palo soovib kaitsealad paarikümneks aastaks ülepea rahule jätta, kuna hetkel pole neil aladel tegemist piisavalt vana metsaga. See tähendab, et sagenenud raiete protsess neis piirkondades tuleb tagasi pöörata ning kindlasti ei tohiks lubada laialdasi lageraieid looduskaitsealadel.

- Toetan täielikult
- Toetan ettepaneku põhjalikku kaalumist
- Ei toeta
- ...

4. Mis ulatuses toetate EMA ettepanekut kehtestada kogu riigis 4-kuune (märtsi algusest juuni lõpuni) raierahu?

⁴ MAK 2030 algatamise ökoloogia valdkonna alamtöörühma probleemide kaardistus, probleem nr 47 https://www.envir.ee/sites/default/files/okoloogia_kaardistus.pdf

⁵ EKO pressiteade: Ühendused esitasid eelnõu kaitsealuste metsade kaitsmiseks liigse majandamise eest, 14. november 2017. <http://www.roheline.ee/uudised/keskkonnapoliitika/uudis/2017/11/14/eko-pressiteade-uhendused-esitasid-eelnou-kaitsealuste-metsade-kaitsmiseks-liigse-majandamise-eest> „Raieturve kaitsealadele hakkab ilmselt kasvama“, Kaido Kama, 5. november 2017 <https://maaelu.postimees.ee/4033429/kaido-kama-raiesurve-kaitsealadele-hakkab-ilmselt-kasvama> „Rahvusparki südames tehtav raie tekitab kohalikele meelehärmi“, Priscilla Õmblus, Pärnu Postimees, 6. märts 2018 <https://parnu.postimees.ee/4430297/rahvusparki-sudames-tehtav-raie-tekitab-kohalikele-meeleharmit> Martin Pent, „Inimesi ärritab metsaraie Lahemaa rahvusparkis“ Postimees, 2. august 2018 <https://leht.postimees.ee/6026585/inimesi-arritab-metsaraie-lahemaa-rahvusparkis>

Põhjendus (kokkuvõtlikult): üldise 4-kuuse raierahu idee pakkusid viis keskkonna- ja teadusorganisatsiooni välja juba üheksateist aastat tagasi⁶. Ka traditsiooniliselt on raietööde tegemise aeg talvel. Raierahu pidamise eeliseks oli nii linnustiku ja loomastiku kaitse kui ka parem puidukvaliteet, juurepessi leviku tõkestamine ja mullakaitse⁷. Linnustik ja loomastik on meie ökosüsteemi oluline osa ja seda pidevalt kahjustades ja hävitades tekitame pikemas perspektiivis oma elukeskkonnas suuri muutusi ja tasakaalutust. Lindude ja nende liigirikkuse hoidmine Eestis mõjutab linnupopulatsioone üle kogu maailma.

- Toetan täielikult
- Toetan 3-kuuse (aprillist juuni lõpuni või maist juuli lõpuni) raierahu kehtestamist
- Toetan ettepaneku põhjalikku kaalumist
- Ei toeta
- ...

5. Kas toetate EMA ettepanekut inventeerida ning kaitse alla võtta kõik olemasolevad ja veel leitavad looduslikud pühapaigad?

Põhjendus (kokkuvõtlikult): igal aastal hävitatakse ja rüvetatakse Eestis metsade majandamise kaudu kuni 600 ha hiisi ja teisi looduslikke pühapaiku. Pühapaikade spetsialisti Ahto Kaasiku arvutuste kohaselt raiutakse pühadest metsadest igal aastal kuni 50 000 tihumeetrit puitu, kusjuures RMK osa on selles vastavalt 90 hektarit ja 25 000 tihumeetrit⁸. Kuivõrd Eesti seadustes puudub loodusliku pühapaiga mõiste, ei ole need kaitstud terviklike sakraalobjektidena, vaid leiavad kaitset kitsalt arheoloogilise (materiaalse) pärandina või siis loodusväärtusena, mis võimaldab aga teatavat majandustegevust isegi kaitse alla võetud pühapaikades⁹. Looduslike pühapaikade rüüstamine on vastuolus ka FSC säästliku metsamajandamise nõuetega¹⁰.

- Toetan täielikult
- Toetan pühapaikade inventeerimist, aga mitte riikliku kaitse alla võtmist
- Ei toeta
- ...

6. Mis ulatuses toetate EMA ettepanekut järelejäänud looduslikud vooluveekogud koos ümbritsevate aladega kaitse alla võtta ning alustada riigimaal kuivendussüsteemide sulgemist?

Põhjendus (kokkuvõtlikult): mets pole mitte ainult lindude, loomade ja taimede elukooslus, vaid ka veeringluse osa ning vee kvaliteedi määraja. Liigse metsakuivendamise käigus on hävinud

⁶ Ettepanek kevadise ja suvise metsaraie keelustamiseks Eestis, ETA LKK, ERL, ELUS, ELF, EOÜ, 2.12.1999, <https://www.eoy.ee/hirundo/konverents/materjalid/Ettepanek.html>

⁷ E t v e r k, I., 1992. Looduskaitseõuded metsatööde tegemisel. Eesti metsade kaitse ja kasutamine. Tln, lk 12 https://www.eoy.ee/hirundo/konverents/materjalid/lvar_Etverk1.html

⁸ Arvutused on tehtud Maa-ameti ja Tartu Ülikooli looduslike pühapaikade keskuse poolt valminud looduslike pühapaikade kaardikihi andmete ja aastaraamatu "Mets 2015" põhjal

⁹ "Rüüstatud pühapaigad", Ahto Kaasik, Tartu 2018 http://hiis.ee/files/ryystatud_pyhapaigad_2018.pdf

¹⁰ Kui kõik pühapaigad teada pole, siis kuidas saab FSC-märk neis raiet ära hoida? Postimees, 5.10.2018 <https://meieesti.postimees.ee/6421313/kui-koik-puhapaigad-teada-pole-siis-kuidas-saab-fsc-mark-neis-raiet-ara-hoida>

95% meie metsade looduslikest vooluveekogudest¹¹. Juba ainuüksi see peaks olema piisav argument, et hoida neid metsaojasid ja -jõgesid, mis meile veel jäänud on. Ka on metsanduslik käibetõde, et kuivendamine soodustab nii metsatulekahjusid, metsakahjurite levikut kui tuulemurdu. Ka kliima soojenemise protsess hoogustab neidsamu ilminguid, seetõttu võib kuivendatud aladel eeldada kumulatiivse ehk kuhjuvatest mõjudest tingitud efekti tekkimist.

- Toetan täielikult
- Toetan järelejäänud looduslike vooluveekogude kaitse alla võtmist
- Toetan kuivendussüsteemide sulgemist riigimaal, aga mitte täies mahus
- Toetan ettepaneku põhjalikku kaalumist
- Ei toeta
- ...

7. Kas toetate EMA ettepanekut võimaldada majanduslikult vähekindlustatud inimestele riigimetsast eelisjärjekorras ning vastuvõetava hinnaga küttepuid osta?

Põhjendus (kokkuvõtlikult): riigimets peab teenindama esmajärjekorras rahvast, see tähendab kohalikke elanikke. Praegusel hetkel tõstavad Euroopa Liidu taastuenergiatoetused, mis on mitmel põhjusel terve Euroopa kliimapolitiika häbiplekiks, kunstlikult küttepuid hinda, mis seab majanduslikult vähekindlustatud inimesed üha raskemasse olukorda. Kuna intensiivse metsaraiumise põhjuseks pole meie hinnangul mitte kohalike inimeste puiduvajadus, vaid liiga suureks paisutatud tööstuse varundamine, siis leiame, et kohalike metsade kogukonnametsadena majandamine ja piirkonna elanikele vastuvõetava hinnaga küttepuidude võimaldamine tuleb säästva metsanduse eesmärkidele kasuks, aga mitte kahjuks.

- Toetan täielikult
- Toetan ettepaneku põhjalikku kaalumist
- Ei toeta
- ...

II Metsanduse perspektiivid – biomass, kliimamuutused, raiemahud, jahindus ja keskkonnateenused. Kuidas edasi?

1. Biomassi kasutamine

*Probleemi sisu: praegusel hetkel on Eesti juhtivaks taastuenergiaharuks biomassienergeetika, ning selles kasutatakse keskmiselt 7 miljonit tihumeetrit meil raiutavast puidust. Euroopa autoriteetseim teadlasühendus EASAC on kritiseerinud Euroopa Liidu bioenergiapoliitikat kui meie kliimaeesmärkidele mittevastavat¹². **Nimelt on puidu põletamise süsinikuheide fossiilkütuste omast kõrgem, ning samuti nõuab bioenergeetika viljelemine äärmiselt suurt maa-ala, väites "puud kasvavad tagasi ja taasseovad nii süsiniku" pole aga***

¹¹ MAK 2030 algatamise ökoloogia valdkonna alamtöörühma probleemide kaardistus, probleem nr 30 https://www.envir.ee/sites/default/files/okoloogia_kaardistus.pdf

¹² (https://easac.eu/fileadmin/PDF_s/reports_statements/Forests/EASAC_Forests_web_complete.pdf EASAC Policy report: "Multi-functionality and sustainability in the European Union's forests". Managing Europe's forests under conflicting objectives calls for a holistic view and new tools, says a new report released by EASAC)

arvestatud ajalise teguriga, st ajaga, mis puul kasvamiseks läheb. Samuti on nii metsanduse arengukava algatamisdokument¹³ kui ka alusuuringu vahearuande kokkuvõte viidanud konfliktile Euroopa Liidu energiapoliitika ja metsapoliitika vahel. Üks neist soosib bioenergeetikat, teine aga pigem kestvustooteid. Alusuuringu vahearuandes leiti, et suund tuleb võtta kestvustoodete osakaalu suurendamise poole¹⁴. Hetkel kasutatakse bioenergeetikas aga ka puitu, mida saaks kasutada muul otstarbel. Samuti kergitavad taastuvennergiatoetused küttepuude hinda.

· **Kas teie hinnangul peaks biomassi säästlikkuse kriteeriumite tõstmisega poliitilises plaanis rohkem tegelema?**

- a. Peab
- b. Ei tea probleemist piisavalt
- c. Ei pea
- d. ...

· **Milliste kriteeriumite alusel varutud biomass on teie hinnangul säästlik?**

- a. Kasutatakse vaid tööstusjääke ja raiejätmeid
- b. Kasutatav biomass ei tohi pärineda looduskaitsealadelt, vääriselupaikadest või looduslikest pühapaikadest ega tohi olla muul moel ebaeetiliselt varutud (näiteks soodustades jätkusuutmatut puidukasutust ja liigirikkuse pidevat kahanemist)
- c. Kasutatavat biomassi varutakse vaid lähiumbrusest (mitte kaugemalt kui 160 km)
- d. Biomassi kasutatakse kõrge efektiivsusega koostootmisjaamades (90% kasuteguriga)
- e. ...

· **Milliseid meetmeid rakendaksite, et tagada Eestis varutud puidulise biomassi võimalikult suur säästlikkus (rangemad toetuste kriteeriumid, puidu süsinikumaks vm)?**

- a. Rangemad toetuste kriteeriumid (sealhulgas piirangud sellele, kui kaugelt biomass on varutud)
- b. Puidu süsinikumaks
- c. ...

· **Kuivõrd olete teadlikud metsast varutava biomassi ja metsade mullastiku vaesustumise omavahelistest seostest?**

- a. Leian, et biomassi liigne metsast välja toomine (hakkepuidu, liigsete lageraiete jms näol) põhjustab metsade mullastiku ulatuslikku vaesumist ning metsa tuleks jätta rohkem biomassi (lamapuidu, säilikuude jms) näol, tagamaks nii metsamuldade jätkusuutlikkuse ja ökoloogilise liigirikkuse
- b. Olen seostest vähe teadlik ning leian, et probleem vajab lähemat uurimist
- c. See küsimus ei paku mulle huvi

¹³Metsanduse arengukava aastani 2030 koostamise ettepanek, lk 19, https://www.envir.ee/sites/default/files/metsanduse_arengukava_aastani_2030_koostamise_ettepanek.pdf

¹⁴ MAK 2030 alusuuringu esmased sõnumid, Paavo Kaimre, Maaülikool, Tallinn, 14.06.2018 https://www.envir.ee/sites/default/files/mak2030_alusuuring_vaheulevaade_paavo_kaimre.pdf

- d. Leian, et biomassi metsast välja toomine ei muuda metsade mullastikku vaesemaks
- e. ...

· **Kas peate biomassi taastuenergeetiliseks lahenduseks põlevkivilt ja fossiilkütustelt üleminekul?**

- a. Puiduga pole võimalik asendada maailma energiavajadust fossiilkütustelt üle minemise protsessis, pealegi on biomassi põletamisel samuti suur süsinikuemissioon, seega ei saa biomassi fossiilkütuste kliimasõbralikuks alternatiiviks pidada
- b. Puidu üha laialdasema kasutamisega energiasektoris kahjustame metsade bioloogilist mitmekesisust, mille tagajärjel aitame kaasa metsaliikide olukorra halvenemisele, liigirikkuse hoidmine on aga sama oluline kui emissioonide vähendamine
- c. Puit on sobilik, taastuenergeetiline lahendus põlevkivi ja teiste fossiilkütuste asendamisel
- d. Biomassi kasutamine aitab seista vastu kliimamuutustele
- e. Biomassi kasutamine ei halvenda liikide olukorda
- f. ...

· **Kas peate tselluloosiga plastiku asendamist jätkusuutlikuks ja tulevikku vaatavaks alternatiiviks?**

- a. Leian, et tselluloosi juurde tootmise asemel võiks keskenduda pakendite vähendamisele ja nende taaskasutamisele
- b. Tselluloosi suurtootmine on iganenud, keskkonda saastav ja metsi kahjustav tööstusharu
- c. Leian, et plastmassi on võimalik asendada just tselluloosist pakendite laialdasema tootmisega
- d. Moodne tselluloositööstus ei saasta keskkonda ega metsi
- e. ...

2. Kliimamuutuste pidurdamine

Probleemi sisu: ikka enam võrreldakse käesolevat kliima ja elurikkuse kriisi sõjalise väljakutsega ning ärgitatakse ka vastavalt reageerima. Ka metsade ja nende tervise seisukohast on kliima võimalikult stabiilsena hoidmine äärmiselt tähtis, lisaks levib ka erinevaid teooriaid metsade eneste rollist süsinikuringes ja sellest, milliseid otsuseid metsapoliitikas tuleks kliimamuutuse pidurdamiseks teha. Seepärast on tekkinud ka kaks vastandlikku leeri, kellede hulgast ühed väidavad, et metsi peaks süsinikusidumise suurendamiseks kiiremini raiuma ja uuendamine, teised seevastu leiavad, et kuna kliimamuutustele tuleb reageerida kiiresti (uuemate andmete kohaselt peab lähema 12 aasta jooksul emissioonide vähendamiseks olulisi muudatusi läbi viima), siis peab vanu metsi hoopis hoidma, sest nende raiumisel vallanduks süsinik kiiresti ja suurema süsinikusidumisvõimega metsad areneks välja alles 8-15 aasta jooksul, mis tähendab aga, et soovitud efekti saavutamiseks on liiga hilja. Lisaks seostatakse kliimamuutustega kohanemist ka elurikkuse kiire kadumise kriisiga, ökoloogilise liigirikkuse säilitamiseks on aga samuti vaja vanu, puutumataid loodusmetsi ning terviklikku rohevõrgustikku.

· **Milliseid meetmeid te esmajärjekorras edendaksite, et liikuda Eesti süsinikuneutraalsuse eesmärgi poole?**

- a. Põlevkivi kasutamisest väljumine
- b. Rangemad toetuste kriteeriumid biomassi kasutamisele
- c. Süsiniku sidumisest lähtuvad raiepiirangud
- d. Autostumist vähendavad meetmed
- e. Liha söömise vähendamisele suunavad meetmed
- f. ...

· **Kas toetate pigem seisukohta, et kliimamuutuste pidurdamiseks, nendega kohanemiseks ja temperatuuri tõusu hoidmiseks alla 2,5 kraadi C järgi, tuleb vanu metsi ja neisse talletunud süsinikku ning elurikkust paremini hoida, või leiate te, et vanu metsi peaks intensiivselt raiuma ja (istikutega) uuendama?**

- a. Leian, et kliimamuutused on lahutamatu seotud ka elurikkuse kriisiga ning et metsade raiumisel liikide olukord muudkui halveneb ning vallandub ka maapinda talletunud süsinik, mis tähendab, et kliimamuutustega kohanemiseks ja nende pidurdamiseks peab vanu metsi paremini hoidma ning otsima nii energeetikas kui tarbimises säästvamaid lahendusi
- b. Ei oska öelda
- c. Kliimamuutustega võitlemiseks tuleb vanu metsi hoogsama metsade majandamisega uuendada
- d. ...

3. Raiemahud ja säästev metsandus

Probleemi sisu: metsanduse arengukava aastani 2030 probleemikorje faasis hääletati tähtsaimaks probleemiks Tartu Ülikooli juhtivteaduri Asko Lõhmuse esitatud probleem "Raiemahud on tasemel, mis metsade vanuselise struktuuri muutuste kaudu ohustab elurikkust ja võib ohustada teisi metsade ökoloogilisi funktsioone", ning seda võibki nimetada käimasoleva metsadebati juurprobleemiks¹⁵. Viimane Keskkonnaministeeriumi tellitud meelsusuuring leidis, et tervelt 77% Eesti rahvast leiab, et raiemahtusid tuleks langetada¹⁶. Siiski leidub antud küsimuses ka teisitimõtlejaid ning neid, kes leiavad, et antud küsimust on üle tähtsustatud. Rahvale oleks kindlasti abiks teada oma kandidaadi seisukohti selles nende jaoks nii olulises küsimuses.

· **Milline raiemaht oleks teie arvates mõistlik kehtestada Eestis tulevaks kümnendiks?**

- a. Raiemaht peab kasvama
- b. Raiemaht võib jääda samaks
- c. Raiemaht peab kahanema, aga täpset numbrit hetkel ei oska välja pakkuda
- d. Raiemaht peab kahanema ... miljonile tihumeetrile aastas, sest...
- e. Raiemahtudele seatavad piirangud on ebavajalikud

¹⁵ MAK 2030 algatamise ökoloogia valdkonna alamtöörühma probleemide kaardistus, probleem nr 59 https://www.envir.ee/sites/default/files/okoloogia_kaardistus.pdf

¹⁶ Eesti elanike keskkonnateadlikkuse uuring, Turu-uuringute keskus, Tallinna Ülikool, 2018 https://www.envir.ee/sites/default/files/2018_keskkonnateadlikkuse_uuring.pdf

f. ...

· **Kuidas raiemahtusid teie hinnangul kontrolli alla saada?**

- a. Vähendada lageraielangi maksimumpindala
- b. Lugeda mets uuenenuks alles latimetsa eani jõudmisel
- c. Tõsta erinevate puuliikide raievanuseid/raiediameetreid vastukaaluks varasematel aastatel toimunud raievanuste langetamisele
- d. Säästliku varu kehtestamine metsaressursile säästva arengu seaduse alusel ning selle kajastumine suurte metsaomandite metsamajandamiskavades
- e. ...

· **Milline võiks olla Eesti keskmine raiemaht pikemas perspektiivis?**

- a. Raiemahud peavad kogu aeg kasvama
- b. Samasugune nagu praegugi
- c. Raiemaht peab stabiilselt kahanema
- d. Raiemaht peab hüppeliselt kahanema ja tulevikus peame suhtuma oma metsaressurssi säästlikumalt
- e. ...

· **Kas eelistate pigem lageraiepõhist, kõrgete raiemahtudega ja kvantideedile suunatud intensiivset metsamajandust või valikraiate ja saameestega teostatavat püsimeetsandust, mis on suunatud väiksemale raiemahule, kuid kõrgema väärindamise astme saavutamisele (kasutatakse väärispuitu, valmistatakse palkmaju, mööblit jt pikaajalise kasutusega puidust kehvustooteid)?**

- a. Leian, et püsimeetsandust rakendatakse Eestis liiga vähe ning nii Riigimetsa Majandamise Keskuse kui ka erametsaomanike metsades võiks olla rohkem teadmispõhist ja säästlikku raiet, millest loodaks kvaliteetseid ning püsivaid väärtusi
- b. Püsimeetsandust võiks rohkem olla, aga sellega sarnases mahus võiks jätkata ka praegu levinud lageraietele ja istutus põhisele metsauuendusele suunatud metsamajandust
- c. Küsimus vajab põhjalikku kaalumist
- d. Leian, et praegune metsamajandus sobib meile paremini kui püsimeetsandus
- e. ...

· **Kas eelistate metsade laialdast tagasiistutamist või pooldate võimalusel pigem loodusliku uuenemise soodustamist?**

- a. Looduslikult uuenenud metsad on ühe- või kaheliigilistest istutatud metsadest vastupidavamad, liigirikkamad ja ka odavamad "kasvatada", aga looduslikuks uuenemiseks peavad olema täidetud mitmesugused tingimused, sealhulgas seemne- ja säilikuude piisav olemasolu, loodusliku järelkasvu säilitamine jms
- b. Looduslik uuenemine ja metsade tagasi istutamine on mõlemad ühtviisi tervitatavad nähtused
- c. Looduslik uuenemine on küsitav, metsade tagasi istutamine annab aga kindlama tulemuse ja on seega parem valik
- d. ...

· **Kas peate metsatraktorite (harvesteride ja forvarderide) arvu pidevat kasvu probleemiks ning leiate, et mõistlik oleks sisse seada metsalangetusest ja eelkõige lageraietest elatuvate metsamasinate kvoot vm nende arvu kontrolli all hoidvaid piiranguid, et liiga suur metsatraktorite sissevoog ei põhjustaks meie metsade liigset raiumist?**

- a. Metsatraktorite arvu peaks vähendama, Eestisse sobiks hinnanguliselt ... harvesteri ja ... forvarderi
- b. Metsamasinate ostuks antavatele laenudele peaks sisse seadma rangemad nõuded, kuna tegemist on kogu ühiskonda puudutava vara käitlejatega
- c. Metsatraktorite hulgaga pole Eestis probleeme
- d. Metsatraktoreid võiks olla veelgi rohkem
- e. ...

· **Kas pooldate rasketele metsatraktoritele saameeste kasutamist?**

- a. Professionaalsed saamehed on alati parem alternatiiv metsaharvesterile, sest ta kahjustab metsamullastikku ning teiste puude juuri hoopis vähem
- b. Saameestel on metsaga vahetum kontakt ning neil on võimalik adekvaatsemalt otsustada, millised puud kasvama jätta ja millised mitte
- c. Saameestel on võimalik harvesteridest paremini looduslikult uuenenud alusmetsa säilitada
- d. Saameeste töö väärtustamine ja kasutamine tekitab maapiirkondadesse tunduvalt rohkem pikaajalisi paikseid töökohti kui harvesteride eelistamine (mida tehakse eelkõige majandusliku kokkuhoiu huvides)
- e. Saameeste kasutamine pole mõistlik juhul, kui harvesteri eelistamine on majanduslikult tulusam
- f. ...

4. Jahindus

Probleemi sisu: jahindusega seotud küsimused tekitavad probleeme ja lahkarvamusi nii maal kui linnas. Inimesed tunnevad end ebaturvaliselt, kuna alati ei teata, kus jahimehed jahti peavad. Mõned leiavad, et praegune vananenud jahilubade väljastamise ja kontrollimise süsteem võimaldab salaküttimist ning vajaks seepärast reformimist. Teised on jällegi opositsioonis Keskkonnaministeeriumi tööstuslikust metsamajandusest tuleneva seisukohaga, et suurulukeid (põdrad, hirved ja kitsed) peaks üha rohkem küttima, sest nad olevat metsale ja eriti metsanoorendikele kahjulikud. Ka leiavad mitmed loodushoidlikumad ringkonnad, et ka hunti ja karu peaks vähem küttima ning rohkem metsade hea tervise näitajana väärtustama.

· **Kas toetate jahinduse avaliku elektroonilise andmebaasi loomist, mille abil oleks ülevaade jahindusest ja jahtide toimumise aegadest ning kohtadest, kütitavate loomade täpsest arvust jne, mis omakorda aitaks muuta jahindust inimestele turvalisemaks, kontrollida salaküttimist ning jälgida olukorda adekvaatsemalt kui praeguse arhailise ning jahimeeste aususest sõltuva pabersüsteemi jätkumisel?**

- a. Toetan

- b. Probleem vajab lähemat uurimist
- c. Ei toeta
- d. ...

· **Kas leiate, et suurulukid (kitsed, hirved ja põdrad) on metsanoorendikele ohtlikud kahjurid, kelle arvukust peaks kasvaval määral reguleerima?**

- a. Ei leia. Tasakaalustatud jahindus on mõistetav, aga mitte massiline küttimine. Suurulukeid, nagu ka suurkiskjaid (kelle toiduks ongi tihtipeale just ulukid), on meie metsade ökoloogilise terviklikkuse nimel vaja
- b. Probleem vajab põhjalikumat analüüsimist, aga üldiselt leian, et jahindust peaks Eestis rohkem reguleerima ja kontrollima
- c. Ei oska öelda
- d. Suurulukid on metsakahjurid, keda on vaja metsakasvatuse huvides võimalikult suurel määral küttida
- e. ...

· **Kas leiate, et hundid on lammastele kahjulikud ja nende populatsiooni peaks pidevalt reguleerima?**

- a. Leian, et hunte peaks Eestis paremini hoidma
- b. Lambakarjatajad peaksid huntide vastu kaitsemeetmeid rakendama (aedikud jms) ja suurulukeid vähem küttima, et ka kiskjatele rohkem toitu jääks ja nad vähem inimestekarjaloomi ründaksid
- b. Huntide jahi küsimus nõuab põhjalikumat arutelu
- c. Olen rahul seniste jahikvootidega
- d. Pooldan huntide enamat jahtimist
- e. ...

· **Kas leiate, et karude populatsiooni hoidmine peaks püsima praegusel tasemel?**

- a. Leian, et karusid peaks Eestis paremini hoidma
- b. Karude jahi küsimus nõuab põhjalikumat arutelu
- c. Olen rahul seniste jahikvootidega
- d. Pooldan karude enamat jahtimist
- e. ...

· **Kas leiate, et väikekiskjate (rebased, nugised ja teised) jahtimine võiks parandada neile tundlike metsaliikide (lendoravad, väikelinnud jt) olukorda?**

- a. Leian, et väikekiskjate jahtimine võib tundlike metsaliikide olukorda parandada
- b. Väikekiskjate jahi küsimus nõuab põhjalikumat arutelu
- c. Ma ei seosta väikekiskjate jahti tundlike metsaliikide olukorraga
- d. ...

· **Kas peate salaküttimist Eestis probleemiks, millega tuleb tegeleda, või pigem marginaalseks nähtuseks?**

- a. Salaküttimine on tõsine probleem, millega pole seni piisavalt tegeletud ja tuleb tegeleda senisest enam
- b. Salaküttimine on probleem, mis vajab tähelepanu, aga seda ei maksa ka üle tähtsustada
- c. Salaküttimine väärib lähemat uurimist ja seejärel saab langetada täpsemaid otsuseid
- d. Salaküttimine pole Eestis probleemiks
- e. ...

5. Keskkonnajärevalve

Probleemi sisu: riigi keskkonnateenistustele on usaldatud Eestimaa hoidmine, aga samas on üha laiemal osapoolte ringil tekkinud küsimusi nii Keskkonnaameti kui Keskkonnainspeksiooni, samuti neid juhtiva Keskkonnaministeeriumi pädevuse kohta meie maa keskkonnaressursside jätkusuutliku haldamise ja järevalve teostamises.

· Milliseks hindate Eesti keskkonnajärevalve hetkeolukorda ning kuidas tõhustaksite puudujääkide ilmnemisel selle tööd?

- a. Keskkonnajärevalve tõhusasse toimimisse tuleb rohkem tähelepanu suunata
- b. Probleem vajab lähemat uurimist
- c. Kõik toimib hästi
- d. ...

· Kas Keskkonnaamet suudab keskkonnaressursse säästlikult hallata või vajaks KKA reformimist?

- a. Olen Keskkonnaameti toimimisega rahul
- b. Olen kursis mõningate puudustega KKA töös ja pean asja lähemalt uurima
- c. KKA vajab kahtlemata reformimist, sest hetkel ei suudeta meie keskkonnaressursse, sealhulgas metsa ja metsaloomi, jätkusuutlikult hoida
- d. ...

· Kas toetate Keskkonnainspeksiooni ühendamist Keskkonnaametiga või peaks see jääma iseseisvaks asutuseks?

- a. Keskkonnainspeksioon peab jääma iseseisvaks asutuseks ning selle kui tugeva rohelise politsei mõjuvõimu ja tõhusust peaks suurendama
- b. Keskkonnainspeksioon peab jääma iseseisvaks asutuseks
- c. Keskkonnainspeksioon tuleb ühendada Keskkonnaametiga
- d. ...

· Kas metsavahi ametikoha mingikujuline taastamine võiks metsanduslikku järeelvaadet ja seega metsanduse olukorda ka laiemalt parandada?

- a. Olen selles veendunud
- b. Ettepanek väärib kaalumist
- c. Metsavahi ametikohta pole enam võimalik ega vajalik taastada
- d. ...

· **Milliseks hindate Keskkonnaministeeriumi senist tööd nii metsade majandamises kui loodusressursside haldamises üldisemalt?**

- a. Keskkonnaministeeriumi ei tule hetkel oma põhiülesande ehk meie riigi keskkonnanressursside kaitse ja jätkusuutliku kasutamise tagamisega toime
- b. Keskkonnaministeeriumi töös esineb puudujääke ja on vaja reforme, ent on ka tunnustust väärivaid saavutusi
- c. Kõik toimib hästi ja vajab edaspidigi sarnast juhtimisstiili
- d. ...

Kandidaadi nimi:

.....

Oleme väga tänulikud, kui leiате aja, et meie poolt ette valmistatud küsimustele vastata!

Lugupidamisega
Kodanikuühendus Eesti Metsa Abiks (EMA)
www.eestimetsaabiks.ee
abi@eestimetsaabiks.ee
56 711 615